

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- א. כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה ... הוה אמינא
ה"מ עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא.....2
- ב. מכאן לכהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד עבודתו פסולה ... היו
מרושלין מסולקין משוחקים ועבד עבודתו כשירה לבש שני מכנסים שני אבנטים
חסר אחת יתר אחת.....2
- ג. שהיתה לו רטיה על מכת בשרו תחת בגדו.....3
- ד. שהיו ממושמשין או מקורעין ועבד עבודתו פסולה ... מרושלין כשרין
מסולקין פסולין ... שסילקן על ידי אבנט ... אחד זה ואחד זה פסולין ... רב חדא תני
מרושלין שסילקן ע"י אבנט כשרין.....3
- ה. על ארבע כנפות כסותך ארבע ולא שלש ... אשר תכסה בה הרי בעלת המש
אמור 4
- ו. וראיתם אותו פרט לכסות לילה ... לרבות כסות סומא.....5
- ז. מרבה אני כסות סומא שישנה בראיה אצל אחרים.....8
- ח. בד שיהיו של בויץ.....9
- ט. בד שיהו חדשים.....9
- י. בד שיהו שזורים בד שיהו חומן כפול ששה.....9
- יא. בד שלא ילבש של חול עמהן.....10
- יב. לא יהגרו ביזע ... לא יהגרו במקום שמוזיעין ... כשהם חוגרין אין חוגרין
לא למטה ממתניהן ולא למעלה מאציליהן אלא כנגד אצילי ידיהן 11

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

דף יח.

הלכתא למשיחא

**א. כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה ...
הוה אמינא ה"מ עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא
מעכבא כפרה לא**

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף פג: ולעיל דף טו: ודף יז: שבה"ג ששימש¹ בפחות משמנה בגדים, וכהן הדיוט בפחות מארבעה עם עבדו פסלו וחיללו עבודתם. וחייבין מיתה בידי שמים כזר. ואסור לכהן לעבוד מחוסר בגדים, אפילו עבודה שאינה מעכבת את כפרת הקרבן.²

**ב. מכאן לכהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד עבודתו
פסולה ... היו מרושלין מסולקין משוחקים ועבד עבודתו
כשירה לבש שני מכנסים שני אבנטים חסר אחת יתר אחת**

עוד התבאר שם שכשם שמחוסר בגדים חייב מיתה, וק"ו שמחלל העבודה, כמו כן ייתור בגדים דכל יתר כנטול דמי, כגון שלבש שני כתנות או שני אבנטים, או כהן הדיוט שלבש בגדי כה"ג ועבד עבודתו פסולה וחייב מיתה בידי שמים. ויתור בגדים מקרי אפילו בגד שלא מבגדי כהונה, ואפילו שלא במקום בגדי הכהונה.

¹ ערוך השולחן העתיד הלכות כלי המקדש סימן לא סעיף ו - ז
² זבחים יח ע"א. ונלמד שם ממ"ש "ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח" (ויקרא א ז), ודרשו "הכהן", - בכיהונן, מלמד שהכהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה [וכ"כ בתורת כהנים שם], דהיינו שבשעה שהוא מלובש בגדיו הוא נקרא אהרן הכהן ולא כשהוא לבוש בגדי הדיוט [רש"י זבחים שם]. והרי נתינת האש אינה מעכבת את הכפרה, ואעפ"כ אסור לכהן לעבוד כשהוא מחוסר בגדים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ג. שהיתה לו רטיה על מכת בשרו תחת בגדו

כהן שעבד בחציצה בין בגד לבשרו חייב מיתה בידי שמים, שמכיון שבאותו המקום שחוצץ אין עליו בגדי כהונה, הרי הוא ככהן שעבד כשהוא מחוסר בגדים.³

דף יח:

ד. שהיו מטושטשין או מקורעין ועבד עבודתו פסולה ...
מרושלין כשרין מסולקין פסולין ... שסילקן על ידי אבנט
... אחד זה ואחד זה פסולין ... רב חדא תני מרושלין
שסילקן ע"י אבנט כשרין

כבר התבאר במסכת פסחים דף סה: שבגדי כהונה⁴ מצוותן שיהיו חדשים נאים למטה ומשולשים כדרך בגדי הגדולים שנאמר (שמות כח פסוק ב) לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת.

שיהיה נכבד ומפואר במלבושים נכבדים ומפוארים, כי אלה הבגדים לבושי מלכות הן.⁵

היו מטושטשין כלומר מלוכלכים או מקורעין או ארוכין יתר על מדתו או קצרים פחות ממדתו או שסלקן וקיצר אותם באבנט ועבד עבודתו פסולה, היו שחוקים או שהיו ארוכים וסילקן באבנט עד שנעשו כמדתו ועבד עבודתו כשרה.

הלכה למעשה

³ מנ"ח מצוה צמ, ועי' קרן אורה זבחים ימ. שמצדד לומר שאינו כמחוסר בגדים, ועי' אבן האזל פ"י ה"ט.

⁴ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ה הלכה ד

⁵ רמב"ן עה"ת שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ה. על ארבע כנפות כסותך ארבע ולא שלש ... אשר תכסה בה הרי בעלת חמש אמור

כתיב (דברים כב פסוק יב) גְדָלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אַרְבַּע כְּנָפֹת פְּסוּתֶךָ וְגו', לפיכך⁶ אין חייב לעשות ציצית אלא בטלית בת ארבע כנפות, דהא כתיב ארבע, אבל בת שלש כנפות פטורה מציצית.

אין חילוק בין אם בתחילת עשייתו היו שלוש, ובין שהיו ארבע וחתך אח"כ כנף אחד ועשה עגול, ואפילו לאחר שכבר הטיל בה ציצית בארבע כנפותיה⁷, פטור מציצית⁸.

ואם יש לה יותר מארבע, חייבת, מדכתבה רחמנא (שם) אֲשֶׁר תִּכְסֶה בָּהּ לרבות בעלת חמש או שש או יותר⁹, אבל אין צריך לעשות ציצית בכל החמש או השש כנפים, רק בארבע מהם¹⁰. לפיכך כשעושה ציצית בבעלת חמש, מסתבר הוא שיעשה באותם הארבע כנפות המרוחקות בו זו מזו. דמסתבר שיש לעשות באותם שהם ניכרים ביותר מן השאר¹¹. ולא יעשה

⁶ שו"ע ונו"כ או"ח י יא

⁷ כמבואר במשנ"ב סקי"ב, וכתב שם שאם הוא חוזר ומרבע אותו כנף, צריך להתיר את ג' הציציות הקודמות ולהזור ולקשרם משום תעשה ולא מן העשוי. בכף החיים ב כתב שאם נעשה הכנף עגול ונשארו בו הציצית, הטלית כשרה ומקיים בה מצות ציצית, כיון שבשעת תליית הציצית היתה בעלת ד' כנפות.

⁸ מ"ב שם א

⁹ שכן משמע לשון בה, כמו שהיא בין ארבע כנפות בין יותר. ואין לומר אדרבה, נרבה מאשר תכסה בה בעלת שלש, ונמעט מארבע בעלת חמש ויותר, כלומר ונאמר ארבע ולא חמש. דמסתבר למעט בעלת שלש, שהרי אין כאן ארבע כנפות והיכן נעשה ארבע ציצית, ולרבות בעלת חמש ויותר, שהרי בכלל חמש ויותר יש ארבע, ונוכל לקיים גדילים תעשה לך על ארבע כנפות וכו'.

¹⁰ דהא ארבע דווקא כתיב, והרבו דאשר תכסה, אינו מרבה אלא לחייב בעלת חמש למצות ציצית שהם ארבע, אבל לא לרבות לעשות ציצית בכל החמש, דמהי תיתי לרבות כל כך

¹¹ וי"א והוא דעת אליה רבה בשם ר"מ מינץ ולחם המודות דהוא מדאורייתא ויש להחמיר אם אפשר אבל אם כבר נעשה בכנף הקרוב וא"א לתקן כגון שהגיע זמן תפלה יכול לסמוך על המקליו ולברך. מ"ב שם ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ה' ציציות שבין שאינו צריך עובר משום בל תוסיף¹². ויש פוטרם¹³ ציצית בעלת יותר מארבע, לכנ¹⁴ אין לעשות בת ה' לכתחילה¹⁵.

טלית שנקרעה ונעשתה בת חמש כנפות, לאחר¹⁶ שמתקן אותה להיות בת ארבע כנפות, צריך להתיר את הציציות ולחזור ולקשרם משום תעשה ולא מן העשוי. ויש אומרים¹⁷ שאמנם לכתחילה ראוי להטיל את הציצית רק לאחר התיקון, אבל בדיעבד שכבר תלויים הציצית אין צריך להתירם לאחר התיקון.

טליתות קטנים שלנו שיש בית הצואר מ"מ רוב סתום, והולכים אחר הרוב ודנין אותו כאילו הוא סתום, ונמצא שאין כאן אלא ארבע כנפות. ומיהו אם אירע שרוב פתוח יעגל את הבר¹⁸.

ו. זראיתם אותו פרט לכסות לילה ... לרבות כסות סומא

כבר התבאר במסכת שבת דף כז: שלילה לאו זמן ציצית הוא¹⁹, שהרי נאמר בתורה (במדבר טו פסוק לט) וראיתם אתו, פרט ללילה שאינו זמן ראייה²⁰. לדעת הרמב"ם כל מה שלובש בלילה פטור, אפילו הוא מיוחד ליום, ומה שלובש ביום חייב ואפילו כסות מיוחדת ללילה. ולהרא"ש כסות המיוחד ללילה פטור אפילו לובשו ביום, וכסות המיוחד ליום ולילה חייב, אפילו לובשו בלילה.

¹² אם התך אחת מהם כשרה אך שישארו הד' כנפות המרוחקות בציצית. מ"ב שם ד
¹³ דעת הבי"ח.

¹⁴ מ"ב שם ג

¹⁵ כתב בשו"ת הרי"מ א שמה שכתב הבי"ח שאין לעשות טלית בת חמש כנפות, לכאורה היינו כדי לקיים מצות ציצית לכל הדיעות, אבל ללבוש את הבגד ממנו פוטר, שאם הוא חייב בציצית הרי יש ציצית בד' הכנפות, ואם הוא פטור, ודאי שמותר ללבושו. אולם כיון שאי אפשר לברך עליו משום הספק אם הוא חייב בציצית או לא, א"כ ממילא אסור ללבושו, שאסור ללבוש ציצית בלא ברכה. אולם אם מברך על טלית אחר ופוטר הטלית של בת חמש, מותר ללבושה.

¹⁶ כף החיים ז

¹⁷ תורת חיים סופר (סק"א), מקור חיים (לחיות יאיר), כיון שמעיקר הדין נקמינן כהשיטות דבעלת חמש חייבת בציצית, ורק לכתחילה חיישינן לשיטות המחמירים.

¹⁸ מ"ב שם ג

¹⁹ שו"ע ונו"כ שם יח א

²⁰ מ"מ מותר לצאת לר"ה בליל שבת בטלית עם הציצית ולא הוי משוי שהם נוי הבגד ותכשיטה. מ"ב שם א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ולפיכך לדינא ספק ברכות להקל²¹, ואין לברך אלא כשלוש ביום כסות המיוחדת ליום. ואחר תפלת ערבית, אף על פי שעדיין יום הוא, אין לברך עליו.

אבל בין השמשות מותר לברך עד צה"כ²² דהלא בציצית לא כתיב יום רק וראיתם אתו משמע כל זמן שנוכל לראות, ויש מחמירים, אך אם זה גופא הוא מסתפק אם כבר הגיע בין השמשות בודאי יוכל לברך²³.

אולם כל זה לענין ברכה להקל²⁴ אך אין ללבוש כסות של לילה שיש בו ד' כנפות ביום, כשאין בה ציציות שהרי נכנס בספק אם מחוייב להטיל בה ציצית או לא, ונמצא שהוא בספק מבטל עשה של מצות ציצית²⁵. והוא הדין שאין ללבוש בלילה כסות של יום שיש בה ד' כנפות ואין בו ציציות.

ובתענית צבור²⁶ כשלושין טלית במנחה יסיר את הטלית כשיגיע לברכו מאחר שעכשיו אין לובשין הטלית אלא למצות ציצית אם יהיה עליו יראה כאילו סובר דלילה זמן ציצית הוא.

ומ"מ הש"ץ לפני העמוד אם אין הולך במלבוש העליון שאין כבוד הצבור בכך פשיטא שלא יסיר הטלית מעליו.

ובליל יום כפורים²⁷ יתעטף בעוד יום ויברך עליו, אבל אם איחר להתעטף עד לילה שוב לא יברך²⁸, ונוהגים לישראל מעוטפים בטלית גם בלילה עד אחר תפילת ערבית,

²¹ רמ"א שם

²² כ"מ ממנ"א ס"ק ד וכן פסק בעל דרך החיים ובספר מטה אפרים ראיתי שמחמיר בזה. מ"ב שם ז

²³ דבלא"ה דעת התוספות והרא"ש דכסות יום חייב בלילה והגר"א בביאוריו מצדד ג"כ לשיטה זו ע"ש. מ"ב

שם

²⁴ מ"ב שם ב

²⁵ הפמ"ג במש"ז סק"א. מסתפק בכסות לילה שהטיל בה ציצית ונמלך ללבשה ביום, אם פסולה משום תעשה ולא מן העשוי, כיון שבשעת עשייתה היתה פטורה, או כיון שאין הוא מחוסר מעשה אין בזה משום תעשה ולא מן העשוי. אמנם באשל אברהם בוטשאטש (מהדו"ת) צידד שלא שייך בזה תעשה ולא מן העשוי כיון שגם בשעת העשייה היתה הברירה בידו ליחד הכסות ליום, ואף שעתה סבור ללבושה בלילה, אולי הכוונה לבד אינה גורמת תעשה ולא מן העשוי, וסיים בצ"ע. ובכף החיים הביא משו"ת נאות דשא שהכריע ששייך בזה תעשה ולא מן העשוי. אך כתב שם שכסות יום שיחדו ללילה וחזר ויחדו ליום א"צ להתיר הציצית שאין בזה משום תעשה ולא מן העשוי. ועיין כף החיים ס"ק ג

²⁶ מ"ב שם ד

²⁷ רמ"א שם

²⁸ דשמא הלכה כהרמב"ם מ"ב שם ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

להידמות למלאכים שמעוטפים לבנים²⁹, ועפ"י יסודות האר"י ז"ל ותלמידיו כן יש לנהוג גם בכל ליל שבת עד לאחר תפלת ערבית.

מנהג העולם להקל אף לכתחילה ואין נמנעים מלהטיל ציצית בלילה³⁰, והמחמיר יחמיר לעצמו³¹.

אם לובשים הטלית רק לצורך כבוד גרידא ולא לשם מצוה אין חשש ללבשו בלילה. אך אין ללובשו לשם מצוה, שמא הלכה כרמב"ם.

ולפיכך שליח ציבור, אם אין הולך במלבוש העליון³² יתעטף בטלית וגם במעריב משום כבוד הציבור³³, וכל העובר לפני התיבה צריך להתעטף. ואף האומר קדיש יתום לפני התיבה יתעטף מפני כבוד הציבור ואין מברך עליו³⁴.

וכן גדול הדורש בציבור במקום שנוהגים שמתעטף בטלית, וכן חתן בעת חופתו בקהלות הספרדים שנוהגים שמתעטף בטלית וכל כיוצא בזה, ובכל אלו לא יברך על

²⁹ מ"ב שם ו

³⁰ ואין בזה משום תעשה ולא מן העשוי, הפמ"ג (מש"ז סק"א) כתב דאם עשאן בלילה כשרים, ומעמו דאין מחוסר זמן לבו ביום. והבינו האחרונים (תהלה לדוד סק"א, מנחת יצחק ח"ט סימן ח אות ה, ועוד) בדבריו דמ"מ לכתחילה אין ראוי לעשות כן דמ"מ הוי מחוסר זמן. אמנם הכרעת האחרונים דאין לחוש בכך דהרי סוכה ואגד הלולב נמי עושין אותה קודם זמן חיובה, וכן כתיבת תפילין מותר בלילה. כ"כ הביכורי יעקב (תוספת ביכורים תרכה סק"ד), הגהות חכמת שלמה, תהלה לדוד (שם), דעת תורה, שו"ת מהרש"ג (ח"ב סימן עד אות ב), ערוך השולחן (סימן יד ס"ז), שלמת יוסף (סימן ב), באר משה (ח"ח סימן מז), מנחת יצחק (שם) הליכות שלמה (תפלה, פ"ג סכ"ג ובדבר הלכה סקל"ג). וכן הובא מהחזו"א (דינים והנהגות פ"ב אות יא), ובארחות רבינו (ח"ג עמוד קפח) שכן נהג החזו"א למעשה. וכן הביא בספר הליכות ישראל (או"ח סימן ז) שמצא בספר אחד (ספר מצות תפילין להשל"ה, בהידושי תורה בסוף הספר מאת המו"ל סימן ב עמוד רכה) שהח"ח נשאל בזה והשיב שאמנם האחרונים מדברים בזה אבל הוא מותר. ועוד כתב שם בהליכות ישראל שכן משמע מדברי המשגיב בסימן יא (סקס"ו) שכתב דאם עשה חוליא אחת בערב שבת עם חשכה, צריך להשלים תיכף אחר השבת, דאי לאו הכי עובר על דברי חכמים, ומשמע דמותר לכתחילה להטיל ציצית בלילה (אולם כתב שיש לדחות דשאני התם דכבר עשה הציצית מדאורייתא בערב שבת מבעוד יום, ובמוצאי שבת רק משלים המצוה דרבנן, ובפרט שעושה כן כדי שלא יעבור על דברי חכמים).

³¹ בספר שולחן הטהור (סימן יח ס"א) כתב דכיון דלילה לאו זמן ציצית אסור לתלות בה ציצית, וכן בספר חיי משה (סימן יח סק"א) הביא מתוספת חיים על חיי אדם (כלל יא אות ע) דכמדומה דמנהג העולם שלא לעשות ציצית בלילה, וראה בשו"ת שלמת חיים (סימן לב) שכתב להחמיר לכתחילה דהא אף באגד הלולב כתבו שלכתחילה יעשו ביום, וכ"כ בספר אפיקי מנינים (סי"א סק"ב) אמנם מטעמא אחרינא [והיינו משום דדעת מהרש"ל להחמיר כמ"ד דכלי קופסא חייבים בציצית, ולדידיה י"ל דכיון דבעשייתה הוא מקיים המצוה והוא גמר מצוה א"כ אפשר דפסול כשעשאה בלילה].

³² מ"ב שם ד

³³ ומ"מ נראה דהש"ן הלובש טלית בלילה א"צ לבדוק הציצית דבכגון זה בודאי נוכל לסמוך על חזקתן שמכבר. מ"ב שם ב

³⁴ מ"ב שם ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

עיטוף הטלית כיון שהוא כבר לילה, ונכון שיכוין מפורש שאינו מתעטף בו לשם מצוה אלא לכבוד בעלמא.

ט"ק אף אם פשטו בלילה מאיזה סיבה שהיא, אין שום מניעה לחזור וללבשו.

ז. מרבה אני כסות סומא שישנה בראיה אצל אחרים

אע"ג שממעטים³⁵ אנו כסות לילה כיון שהיא בזמן שאין יכול הלובשה לראותה, וגם אחרים אין יכולין לראותה, אבל כסות סומא אף על פי שאין הלובשו רואהו, מרבינן בגמ'³⁶ (דברים כב פסוק יב) אֲשֶׁר תִּכְסֶה פָּהּ שֶׁהִיא חַיִּיבַת בְּצִיצִית, כיון שאחרים רואין אותו³⁷ וקרין ביה וְרָאִיתָם אֹתוֹ.

ופשוט שיכול³⁸ לברך ג"כ עליה³⁹, אך שיבדוק את ציציותיה מתחלה במשמוש ידיו או יבקש לאחר לבדקם

יש⁴⁰ נוחגין להסתכל בציצית כשמגיעים לזראיתם אותו וליתן אותם על העינים, גם נוחגין קצת לנשק הציצית בשעה שרואה בה, ומנהג יפה הוא משום חיבוב מצוה. וכל המעביר ציצית על עיניו כשקורא פרשת ציצית יהא מובטח שלא יבא לידי סמוי עינים⁴¹. אך גם⁴² סומא שיש לו לאחוז הציצית בידו בשעת קריאת שמע, לא יעבירם על עיניו משום דמיחזי כחוכא ואיטלולא.

³⁵ שו"ע ונו"כ שם יז א

³⁶ מדרש תנחומא שלח טו. מבואר שמרבים כסות סומא כיון שכתוב 'למען תזכרו' הרי נתן ראייה [וראיתם אותו] ונתן זכירה [למען תזכרו], זכירה למי שאינו רואה וראיה למי שהוא רואה, וסומא אף שאינו רואה אך הוא זוכר. ובספרי שלח קטו ג"כ למד זאת מפסוק אחר, דכתיב 'והיה לכם לציצית' מ"מ לרבות אף הסומא. ומהפסוק 'אשר תכסה בה', למדו שם שדוקא דבר שמתכסה בו חייב בציצית למעט כרים וכסתות שאינם חייבים.

³⁷ והסברא נותנת לרבות כסות סומא ולמעט כסות לילה משום דכסות סומא ישנו עכ"פ בראיה אצל אחרים אבל כסות לילה אינו בראיה אצל אחרים. מ"ב שם ב

³⁸ מ"ב שם א

³⁹ שם, וכ"כ בכף החיים בשם הבן איש חי (שנה א פר' לך אות טו), דלא חיי' לדעת ספר העיתים להרב הברצלוני ז"ל. ובפרט לפי מה שכתב בשו"ת הלכות קמנות (ח"ב סי' לח) דאף לדעה זו מ"מ מדרבנן הסומא חייב וא"כ ודאי דצריך לברך.

⁴⁰ שו"ע ונו"כ כד ד

⁴¹ מ"ב שם בשם הקדמונים

⁴² מ"ב שם ז משבות יעקב ח"ב סימן לח.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

הלכתא למשיחא

ח. בד שיהיו של בויז

כל מקום⁴³ שנאמר בתורה שש או בד הוא הפשתים והוא הבויז, ותכלת האמורה בכל מקום היא הצמר הצבוע כעצם שמים שהוא פתוך מן הכוחל, ונעשה מדם חלזון הידוע⁴⁴. הארגמן הוא הצמר הצבוע⁴⁵ אדום⁴⁶, ותולעת השני הוא הצמר הצבוע בתולעת. וי"א⁴⁷ שארגמן – ארוג משני מינין או משלשה צבעין על כן נקרא ארגמן.

ט. בד שיהו חדשים

כבר התבאר שבגדי כהונה⁴⁸ מצוותן שיהיו חדשים נאים ומשולשים כדרך בגדי הגדולים שנאמר (שמות כח פסוק ב) לְכַבֹּד וּלְתַפְאֶרֶת.

י. בד שיהו שזורים בד שיהו חוטן כפול ששה

כבר התבאר במסכת יומא דף עא: שכל מקום⁴⁹ שנאמר בתורה שש או שש משזר צריך שיהיה החוט כפול ששה, ומקום שנאמר בד אם היה חוט אחד

⁴³ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ח הלכה יג

⁴⁴ ברמב"ם לא הזכיר זאת ועיין מ"מ כתב ולא ידעתי למה לא ביאר רבינו שצבע זה צריך שיהיה בדם חלזון ואף אם ימצא צבע אחר שיהא עינו דומה לעצם השמים פשיטא דלא מהני כיון שאינו מדם חלזון ובריש פ"ב מהלכות ציצית ביאר רבינו שתכלת האמור בציצית הוא מדם חלזון ופשיטא שגם כאן הדין כן ואולי סמך על מ"ש בהלכות ציצית

⁴⁵ יעוין מדרש הזית (שהש"ר ג', כ"א) על פסוק מרכבו ארגמן זה כפורת שזהבה דומה לארגמן, והוא כפירוש רבינו. או"ש שם

⁴⁶ נראה שאין ההקפדה אלא בצבע שיהיה אדום אך רש"י בפירוש התורה כתב בפרשת תרומה ארגמן צמר צבוע ממין צבע ששמו ארגמן. ומ"ש הראב"ד ארגמן ארוג מב' מינין לא ידעתי פירושו. גם מ"ש או מג' צבעין לא ידעתי כוונתו למה במינים כתב ב' מינים ובצבעים כתב שלשה צבעין. מ"מ שם

⁴⁷ השנות הראב"ד שם

⁴⁸ רמב"ם שם הלכה ד

⁴⁹ רמב"ם שם הלכה יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

לברו כשר, ומצוה מן המובחר שיהיה כפול ששה, ומקום שנאמר בו משור בלבד צריך שיהיה חוטן כפול שמנה.

לפיכך ארבעת הבגדים⁵⁰ שנאמר בהם שמות (פרק לט, כז, כח) ויעשו את הקנתא שש מעשה ארג לאהרן ולבניו. ואת המצנפת שש ואת פארי המצנפת שש ואת מכנסי הקד שש משור עשויים הם של פשתן לבנים וחוטן כפול ששה, והאבנט שנאמר בו (שם, כט) ואת האבנט שש משור ותכלת וארגמן ותולעת שני מעשה רקם הוא לברו רקום בצמר⁵¹ משולשה מינים דהיינו פשתן שהוא שש וצמר צבוע בתכלת, וצמר צבוע ארגמן, וצמר צבוע תולעת שני, וכל מין היה כפול ששה. נמצא שהיה כפול כ"ד חוטין⁵².

יא. בד שלא ילבש של חול עמהן

כהן המייתר בגדים, כגון שלבש שני מכנסים או שני אבנטים וכיוצא בזה חייב מיתה בידי שמים ועבודתו פסולה⁵³. ואף אם הוסיף בגדי חול כלומר בגד אחר שאינו מבגדי הכהונה חייב מיתה בידי שמים ועבודתו פסולה⁵⁴.

⁵⁰ רמב"ם כלי המקדש שם הלכה א

⁵¹ שהלכה כרבי מחבירו לעיל דף יב: שפסק דאבנט כהן הדיוט של כלאים. כס"מ ועיי"ש באחרונים על הרמב"ם

⁵² משנה למלך כאן. ותמה על הרמב"ם אמאי לא הזכירו, ועיי"ש במעשה רקח ובמרכה"מ שכתבו פשוט דלא הוצרך רבנו לבאר מ"ש בתורה

⁵³ זבחים יח ע"א, ונלמד שם ממ"ש "וערכו בני אהרן הכהן את הנתחים" (ויקרא א ח), "הכהנים" – בכיהונם [עיי' תוי"ב ויקרא דיבורא דנדבה פרשה ד פרק ה, ובמלבי"ם שם סי' מט], דהיינו בבגדים הראויים להם. שהכהונה תלויה בהם [רש"י], מכאן שכהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד שעבודתו פסולה, משום יתור בגדים [ומקורו בת"כ שם]. ונפסק ברמב"ם כלי המקדש פ"י ה"ה. עיי"ש שכתב שכשם שעבודתו פסולה במחוסר בגדים ה"ה במייתר בגדים.

⁵⁴ זבחים שם ורש"י, וכך נאמר בתורת כהנים – "בד" (ויקרא ו ג), שלא ילבש עמהם בגדים אחרים, יכול לא ילבש עמהם בגדי פשתן אבל ילבש עמהם בגדי צמר, תלמוד לומר: "בד", יכול לא ילבש עמהם בגדי קודש אבל ילבש עמהם בגדי חול, תלמוד לומר: "ומכנסי בד". ועיי' בברייתא בזבחים יח ע"ב. והרמב"ם השמיטו, ועיי' כס"מ פ"י ה"ט. ועיי' שו"ת משיב דבר יו"ד סי' צט שכתב שבבגד חול אין בו איסור של יתור בגדים, ולא הביא מהתוי"ב זבחים שם. [עוד ראה בכירושלמי (ערובין פ"י ה"ג) שר' חנינא סובר שאין יתור בגדים אלא בבגד כבגדי הכהונה כגון שתי כותנות, שתי מצנפות, שני מכנסים, או שני אבנטים, ועיי"ש בפני משה ובאבן האזל כהמ"ק פ"י ה"ט].

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אף המייתר בגדים שלא במקום בגדים, כגון שכרך בגד שיש בו שלש אצבעות על שלש אצבעות או חגורה⁵⁵ אף על פי שאין בו שלש על שלש⁵⁶, על אצבעו או על עקבו, פוסל את העבודה, או חגורה, פוסל את העבודה, וחייב מיתה⁵⁷.

תפילין אין בהן משום יתור בגדים, ולכן מותרים הכהנים להניח תפילין של ראש בשעת העבודה⁵⁸.

יב. לא יחגרו ביזע ... לא יחגרו במקום שמוזיעין ... כשהם חוגרין אין חוגרין לא למטה ממתניהן ולא למעלה מאציליהן אלא כנגד אצילי ידיהן

ועל האבנט מפורש בקבלה (יחזקאל מד פסוק יח) לא יחגרו פיזע במקום שמוזיעין, וכך קיבל⁵⁹ יונתן בן עוזיאל מפי הנביאים ותרגם על לבביהון יסרון, ואח"כ צונף במצנפת כמין כובע.

⁵⁵ כגמרא נקרא צלצול קטן ועיין ערוך ערך צלצל.

⁵⁶ הואיל והוא חשוב בגד בפני עצמו.

⁵⁷ כדעת רבא זרק יהודה בריה דרב היא בזבחים יט ע"א וברש"י שם, וכדנפסק ברמב"ם פ"י ה"ח, ועי"ש בכס"מ. ודלא כדעת ר' יוחנן הסובר שם כגמרא בלישנא קמא שייתור בגדים לא במקום בגדים אין זה יתור בגדים ואינו פוסל כלל, ובלישנא בתרא הוא מודה ששלש על שלש הוא בגד אף שלא במקום בגדים. אבל צלצול קטן שאין בו שעור זה אינו בגד [עי"ש בזבחים יט א וברש"י]. ועי' בראב"ד בהשנות שם שפירש שהאיסור שם הוא משום חציצה בין יד לכלי.

⁵⁸ שהתפילין אינן בכלל בגדים [ואינם חוצצות] – זבחים יט ע"ב ורש"י ד"ה ששם, ועי' בתוס' שם יט ע"א ד"ה תפילין.

⁵⁹ ולא ידעתי למאי אצטריך בדין זה להביא ראיה מדברי התרגום. מעשה רקח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

